

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W RZESZOWIE

Departament Ochrony Środowiska

OS-I.700.26. 2013.EZ

Rzeszów, 2013-06-

Pan
Bogdan Ciepielewski
Dyrektor Biura
Związek Województw RP

W odpowiedzi na e-maila z dnia 23 maja 2013 r. dotyczącego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony przyrody, po zapoznaniu się z treścią proponowanych zmian przedstawiam następujące uwagi:

1. W art. 7 pkt 2 projektu ustawy odnoszącego się do **art. 37a ust.1 pkt 1** w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r proponuję zmianę o następującym brzmieniu: *„ust. 1 pkt 1 zasięga opinii o projekcie od regionalnego dyrektora ochrony środowiska, wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz marszałka województwa”*. Uzasadnienie: zasadne jest aby marszałka województwa włączyć do procesu opiniowania przedmiotowych uchwał w miejsce RDOŚ, ponieważ to samorząd województwa jest zainteresowany ochroną i estetyką krajobrazu, również w zakresie **art. 53 ust. 4 pkt 7 i 8** marszałek województwa powinien uczestniczyć w procesie uzgadniania i realizacji inwestycji celu publicznego na terenie parków krajobrazowych i terenach chronionego krajobrazu.
2. W art. 9 pkt. 2 lit. b projektu ustawy odnoszącego się do **art. 5 pkt 16a** ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku zaproponowana definicja rzeki wydaje się zbyt szeroka gdyż wtedy każdy najmniejszy strumyczek będzie można uznać za rzekę. Ponadto przy rozpatrywaniu cieków

o charakterze potoków wystąpią sprzeczności z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz. U. Nr 10, poz. 149 z 2003 r.).

3. W art. 9 pkt 3 w dodanym Rozdziale 1a – „Planowana ochrona krajobrazu”, w art. 5a ust. 1 brak procedury wnoszenia zmian w audycie krajobrazowym. W art. 5d ust. 1 uważam za bezzasadne tworzenie nowego dokumentu, stanowiącego w pewnym sensie powielenie dokumentów planistycznych: studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Proponuję aby wymagania przewidziane dla urbanistycznych zasad ochrony krajobrazu włączyć do wymagań przewidzianych dla w/w dokumentów planistycznych. Tworzenie nowego dokumentu spowoduje dodatkowo komplikacje w systemie prawa. Analizując art. 5e, art. 5f i art. 5g nasuwają się następujące pytania: jakie byłyby kryteria zawarcia lub odmowy zawarcia porozumienia w sprawie pokrycia kosztów dostosowania obiektu prywatnego do urbanistycznych zasad ochrony krajobrazu?, jaki organ decydowałby o konieczności dostosowania danego obiektu do urbanistycznych zasad ochrony krajobrazu?, jakie byłyby kryteria uznania lub odmowy uznania żądania odszkodowania za poniesioną szkodę związaną z uniemożliwieniem lub ograniczeniem korzystania z nieruchomości, wynikającym z wprowadzenia urbanistycznych zasad ochrony krajobrazu?, jakie byłyby kryteria uznania lub odmowy uznania żądania odszkodowania za poniesioną szkodę związaną z obniżeniem wartości nieruchomości, wynikającym z wprowadzenia urbanistycznych zasad ochrony krajobrazu?. W kontekście powyższych pytań nasuwa się wątpliwość co do możliwości uniesienia takich kosztów przez samorząd województwa. Ponadto zapis art. 5e stanowić może niebezpieczeństwo chęci wykonywania remontów poszczególnych obiektów prywatnych na koszt samorządu województwa a przy braku kryteriów i procedury uznania konieczności dostosowania obiektu do urbanistycznych zasad ochrony krajobrazu może stać się przepisem korupcjogennym.
4. W art. 9 pkt 4d projektu ustawy odnoszący się do art. 16 ust. 5a ustawy o ochronie przyrody należy zwrócić uwagę że Statut parku określa strukturę organizacyjną parku, która nie musi być taka sama w sąsiadujących

województwach, np. struktura organizacyjna Zespołu Parków Krajobrazowych w Przemysłu, w którego obszarze działania leży część Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej i część Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego nie może być taka sama jak struktura Zespołu Parków Krajobrazowych chociażby ze względów finansowania przez różne samorzady. Zapis taki sugeruje, że sejmik województwa, w którym położona jest większa część parku uzyskał by możliwość narzucania struktury organizacyjnej jednostce organizacyjnej sąsiedniego województwa.

5. W art. 9 pkt 4 projektu ustawy odnoszący się do **art. 16 ust. 7** ustawy o ochronie przyrody proponuję zmianę o następującym brzmieniu: *„ust. 7. Projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w części dotyczącej parku krajobrazowego i jego otuliny, wymagają uzgodnienia z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ustaleń tych planów, mogących mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody oraz z marszałkiem województwa w związku z lub ochronę przyrody i krajobrazu parku krajobrazowego”*
6. W art. 9 pkt 5 projektu ustawy odnoszący się do **art. 17 ust. 1 pkt 1a** ustawy o ochronie przyrody zapis taki stanowi generalny zakaz jakichkolwiek reklam, np. reklam gospodarstw agroturystycznych, informacji o noclegach, warsztatach samochodowych itp. Proponuję zmianę: zakaz ten nie dotyczy tablic i zapisów umieszczanych zgodnie z uchwałą rady gminy w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzaje wyrobów, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.
7. W art. 9 pkt 7 projektu ustawy odnoszący się do **art. 19 ust. 6a** ustawy o ochronie przyrody proponuję zmianę o następującym brzmieniu: *„art. 19 ust 6a. Sejmik województwa ustanawia, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, plan ochrony dla parku krajobrazowego w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania projektu planu albo odmawia jego ustanowienia, jeżeli*

projekt planu jest niezgodny z celami ochrony przyrody i krajobrazu".
Uzasadnienie: dodanie słowa „krajobraz” jest analogiczne jak w innych przypadkach, gdzie rozróżniono ochronę przyrody i krajobrazu

8. Art. 9 pkt 9 projektu ustawy odnoszący się do **art. 23 ust. 2** ustawy o ochronie przyrody proponuję zmianę o następującym brzmieniu: **ust. 2. Utworzenie obszaru chronionego krajobrazu lub powiększenie następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, pochodzenie (...)**".
Uzasadnienie: zmiana w tym punkcie nie daje możliwości powiększenia obszaru chronionego krajobrazu bez powoływania go od nowa, stąd też należy wprowadzić analogiczny zapis jak przy parkach krajobrazowych.
9. Art. 9 pkt 9 projektu ustawy odnoszący się do **art. 23 ust. 5** ustawy o ochronie przyrody proponuję zmianę o następującym brzmieniu: „**ust. 5. (...) wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz marszałkiem województwa w zakresie ustaleń (...)**". W procesie uzgadniania dokumentów planistycznych na terenie obszarów chronionego krajobrazu powinien również uczestniczyć marszałek województwa.
10. Analizując zapis art. 9 pkt 14 projektu ustawy odnoszący się do **art. 45a ust. 1 i 2** ustawy o ochronie przyrody wątpliwości co do prawidłowości budzi zapis gdzie organ administracji rządowej miałby pełnić funkcję koordynatora dla jednostki samorządu terytorialnego. Uważam, iż koordynacja funkcjonowania parków krajobrazowych (jako formy ochrony przyrody samorządowej) przez głównego dyrektora ochrony środowiska mogłaby odbywać się wyłącznie poprzez samorząd województwa. W przypadku koordynacji bezpośredniej wydawanie zaleceń i wytycznych oraz żądanie informacji w zakresie funkcjonowania parków krajobrazowych kierowanych bezpośrednio do dyrektora zespołu parków krajobrazowych może kolidować z zapisami Statutu nadanego przez sejmik województwa w drodze uchwały, określającego strukturę organizacyjną zespołu parków ponieważ zgodnie ze Statutem nadzór i kontrolę nad działalnością zespołu sprawuje zarząd województwa. W związku z powyższym proponowany zapis powinien zostać wykreślony.
11. W art. 9 pkt 15 projektu ustawy odnoszący się do **art. 105 ust. 1** ustawy o ochronie przyrody proponuję zmianę w następującym brzmieniu: „**ust 1. Dyrektor parku krajobrazowego lub dyrektor zespołu parków**

krajobrazowych kieruje działalnością parku krajobrazowego oraz reprezentuje park na zewnątrz”.

Uwagi ogólne:

1. W projekcie ustawy „ O zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu” brak jest zapisów dotyczących pojęcia i zachowania miejsc oraz tras widokowych. Miejsca i trasy widokowe zarastają drzewami i krzewami przez co traci się możliwość podziwiania pięknych widoków. Istnieje potrzeba nadania odpowiednim służbom nie tylko możliwości ale i obowiązku utrzymania tych miejsc w takim stanie, aby pierwotne walory widokowe krajobrazu były nadal widoczne.
2. Marszałek województwa w brzmieniu proponowanym w projekcie ustawy jest tylko i wyłącznie tym organem, który ponosi koszty a nic od niego nie zależy. Nielogiczną konstrukcją prawną jest powierzenie samorządowi województwa tworzenia dokumentów: uchwał w sprawach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, audytu krajobrazowego, urbanistycznych zasad ochrony krajobrazu a potem pozbawienie go możliwości jakiegokolwiek udziału w procesach uzgadniania i opiniowania ; dokumentów planistycznych gmin, decyzji o lokalizacji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy i innych decyzji koniecznych do uzyskania w procesie inwestycyjnym. Uważam, że właściwym organem do wydawania opinii i uzgodnień w ww. procedurach powinien być organ, który je tworzył. Regionalny dyrektor ochrony środowiska uczestniczy aktywnie w tworzeniu wymienionych na wstępie dokumentów poprzez ich uzgadnianie i opiniowanie. Proponuję zatem, aby samorząd województwa, jako organ tworzący przedmiotowe dokumenty, był organem uzgadniającym w procesie inwestycyjnym a RDOŚ organem opiniującym. Przy założeniu , że tylko RDOŚ miałby być organem opiniującym i uzgadniającym, z pominięciem marszałka województwa, powinien tworzyć te dokumenty i ponosić koszty ich tworzenia. Samorząd w takim wypadku powinien być organem uzgadniającym przedmiotowe dokumenty pod względem zgodności ze strategią rozwoju województwa.
3. Uważam za właściwe powtórne przeanalizowanie zasadności utrzymywania obecnych zapisów odnośnie zakazów obowiązujących w parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu:

- a) W związku z tym, że OChK są niższą formą ochrony przyrody, zrównanie zakazów występujących na tym obszarze z zakazami w PK uważamy za zbytnią ingerencję w ich gospodarcze wykorzystanie.
- b) Uważam, że właściwym byłaby całkowita rezygnacja z zakazu zabijania dziko występujących zwierząt ponieważ zakaz ten nie przyczynia się do ochrony szczególnie cennych siedlisk i ostoi bytności zwierząt takich jak: szlaki migracji, miejsca żerowania, rozrodu i tarliska oraz funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt określa 342 gatunki dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową całkowitą i częściową, zakazy obowiązujące w stosunku do tych gatunków, m.in. zakaz umyślnego zabijania, niszczenia ich siedlisk i ostoi, niszczenia ich mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień. Powyższe rozporządzenie określa ponadto sposoby ochrony gatunków polegające m.in. na wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan populacji lub siedliska zwierząt w tym tworzenia i utrzymywania korytarzy ekologicznych. Przedmiotowe rozporządzenie zabezpiecza więc od strony prawnej ochronę szczególnie cennych gatunków ich siedlisk i ostoi bytności. Należy zwrócić również uwagę, że w obecnej sytuacji zakaz zabijania obowiązujący w OChK jest bardziej rygorystyczny niż zakaz umyślnego zabijania obowiązujący w PK, które są przecież wyższą formą ochrony przyrody niż OChK. Ponadto rozporządzenia wojewody w sprawach obszarów chronionego krajobrazu z obowiązującym zakazem wszelkiego zabijania zwierząt są bardziej rygorystyczne niż rozporządzenie ministra środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, gdzie zakazano tylko umyślnego zabijania zwierząt szczególnie cennych. Czytając literalnie obowiązujące przepisy, na terenie obszaru chronionego krajobrazu zabicie nieumyślne gatunku pospolitego nie będącego gatunkiem chronionym (skrajny przykład: mrówki, pająka) stanowi uchybienie obowiązującemu zakazowi, podczas gdy nieumyślne zabicie gatunku cennego i podlegającego ochronie ściśle w parku krajobrazowym nie narusza obowiązującego tam zakazu. Zakazy powinny być możliwe do respektowania przez obywateli a obowiązujący bezwzględny zakaz zabijania wszelkich dziko występujących zwierząt na terenie obszaru chronionego krajobrazu jest notorycznie przez wszystkich obywateli łamany, ponieważ jest

niewykonalny – co podważa ideę poszanowania prawa. Ponadto sens przedmiotowych zakazów podważa ustawowe zwolnienie zakazów zabijania w odniesieniu do amatorskiego połowu ryb oraz czynności związanych z racjonalną gospodarką np. rybacką czy łowiecką.

- c) W obecnych warunkach społeczno-gospodarczych za zbędne uważam również utrzymywanie zakazu utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych, prowadzenia chowu i hodowli metoda bezściółkową.
- d) Generalnie należy stwierdzić, że zakazy możliwe do wprowadzenia w parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu w bardzo niewielkim stopniu odnoszą się do ochrony krajobrazu

Sporządziła: Ewa Zając